

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ		
Приоритет № и наименование		3. ВРЪЗКА НА ОБРАЗОВАНИЕТО С ПАЗАРА НА ТРУДА
Специфична цел № и наименование		СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета – „Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и информалното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, включително предприемачески и цифрови умения, също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване“
Наименование на операцията	на	Развитие на компетентностно базираното обучение, сътрудничеството и интернационализацията на висшите училища
Кратко описание и аргументация за изпълнение	и за	<p>Едно от най-големите предизвикателства по отношение на висшето образование е осигуряването на съответствието му с уменията и професиите, необходими на пазара на труда. Такава е и основната констатация в Доклада на Световна банка „Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките“¹ от 2021 г.</p> <p>В Препоръка на Съвета относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на България² се препоръчва през 2024 г. и 2025 г. да се подобри образованието и обучението, включително за групите в неравностойно положение, и да се въведе преподаване и обучение, основани на компетентности. България да се справи с недостига на работна ръка и да подобри уменията на работниците, за да се повиши конкурентоспособността и да се подпомогне екологичният преход.</p> <p>Основната цел на операцията е подобряване на качеството на висшето образование и съответствието му с потребностите на пазара на труда.</p> <p>Специфичните цели са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Утвърждаване на преподаване, обучение и оценяване, основани на компетентности; • Разширяване на дигиталните компетентности и поощряване създаването и ползването на дигитални образователни ресурси с отворен достъп.

¹ <https://sf.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=2767>.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52024DC0602&qid=1719326118501>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

- Повишаване на привлекателността на българските университети за чуждестранни студенти;
- Засилване на интердисциплинарния подход при обучението на студенти;

Както е посочено в **Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030**³, през последните години са предприети целенасочени действия за ограничаване броя на студентите в конкретни професионални направления с излишък на кадри, както и за повишаване на приема в специалности с доказан недостиг на квалифицирани специалисти. Увеличаването на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото, от една страна, и учебните планове и програми във висшето образование от друга, остава ключов аспект на политиките. Ще се стимулира по-тясното сътрудничество и комуникацията между частния и публичния сектор в рамките на учебния процес. Подобряването на релевантността на пазара на труда и качеството на висшето образование е от изключително значение за България.

Придобиването на по-висока степен на висше образование води до подобряване на шансовете за успешна реализация на пазара на труда, показва новото обогатено издание на **Рейтинговата система на висшите училища в България**⁴ (РСВУ). Според изданието на националната рейтингова система за 2024 година над 85% от завършилите магистърски програми след средно образование и близо 70% от завършилите магистърски програми след придобита степен на висше образование работят на позиции за висшисти или по призвание, докато едва 51% завършилите бакалавърски програми работят на подобни позиции. Завършилите магистърски програми като цяло се отличават и с по-високи доходи, по-висок дял на осигурените и по-ниска безработица в сравнение със завършилите бакалавърски програми.

Изданието за 2024 година на РСВУ регистрира продължаващи тенденции за подобряване на реализацията на завършилите на пазара на труда и повишаване на дела на чуждестранните студенти в България. Безработицата сред българските граждани, завършили висше образование в България през предходните 5 години, се задържа на равнище от малко над 2%, като за завършилите магистърски програми след средно образование това равнище е едва около 1%. Делът на завършилите, които не се осигуряват в страната също остава на достигнатото през 2023 г. рекордно ниско равнище от 14% при над 25% през 2014 година. Делът на наетите висшисти, които през първите 5 години след завършването си работят на позиция, за която се изисква висше образование, нараства до 61% от 59% през 2023 г. и при 46% през 2014 г.

³ <https://www.minfin.bg/bg/1394>.

⁴ <https://rsvu.mon.bg>.

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>Съгласно Обзора на образованието и обучението за 2024 г. за България⁵ делът на завършилите висше образование се увеличи през 2023 г., но остава нисък в сравнение със средния дял в ЕС. През 2023 г. 35,8 % от българите на възраст между 25 и 34 години са имали диплома за завършено висше образование, което е с 1,8 процентни пункта повече, отколкото през предходната година. Този процент обаче продължава да е значително под средната стойност за ЕС от 43,1 % и от целта на равнището на ЕС от 45 % до 2030 г. Увеличаването на участието във висшето образование може да помогне с броя на студентите и да предотврати бъдещ недостиг на умения. Броят на записаните студенти през академичната 2023—2024 година е с 13 % по-нисък в сравнение с 5 години по-рано. Спадът се дължи на демографските тенденции, съчетани с големия дял на българските ученици със завършен гимназиален етап, които напускат страната, за да получат диплома в чужбина (9,5 % през 2022 г.). От тези, които следват в България, през 2022 г. едва 1,3 % са заминали в чужбина за кратък период при средно 6,7 % за ЕС.</p> <p>Настоящата операция кореспондира на следните цели за развитие на висшето образование до 2030 г., заложи в Стратегиията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 г.: Цел 1. Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни планове и програми; Цел 2. Въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми и методи на обучение; Цел 3. Подобряване на организацията и на ефективността на образованието във ВУ; Цел 4. Интернационализация на висшето образование и включване в международни образователни и научни мрежи; Цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование-наука-бизнес и Цел 10. Подобряване на структурата и ефикасността на висшето образование.</p>
Демаркация и допълняемост	<p>Операцията надгражда подкрепата по процедура BG05M2OP001-2.016 Модернизация на висшите училища“, финансирана по ОПНОИР, като се фокусира върху компетентностно базирано обучение на студентите, интердисциплинарни и интегрирани съвместни програми с по-интензивно въвеждане на дигиталните компетентности, по-широкото прилагане на концепцията за споделяне на ресурси и създаване на мрежи между висшите училища, което от своя страна да подпомогне процеса на тяхната специализация.</p> <p>Осигурена е демаркация и допълняемост с мерките в Приоритетно направление 1 от Приоритет 2 на ПНИИДИТ, които са насочени към подкрепа за прилагане на модерни системи за управление и контрол във висшите училища и подкрепа за създаване на облачна система за обмен на данни между различни електронни платформи и ресурси на национално ниво, докато настоящата операция ще</p>

⁵ <https://education.ec.europa.eu/bg/about-eea/education-and-training-monitor>.

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>подкрепи разработването на цифрово съдържание и на образователни ресурси с отворен достъп.</p> <p>Предвидената подкрепа по операцията предоставя допълнителни възможности за провеждане на мобилности на студенти, на български и чуждестранни преподаватели, за повишаване на квалификацията и обмяна на опит в прилагането на нови методи за обучение, с което се осигурява синергия и допълняемост с Програма „Еразъм +“.</p> <p>В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Недопускането на дублиране на дейности и целеви групи ще се съблюдава както на етап кандидатстване (чрез декларации и проверки за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти и др.).</p>
Продължителност	48 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г.
Териториален обхват	<p>Дейностите ще се изпълняват на територията на Република България.</p> <p>Дейностите за изходяща мобилност на преподаватели и на студенти, дейностите за участие на млади преподаватели в специализации и международни форуми, дейностите за участие в междууниверситетски международни конференции и семинари за представяне на нови методи за обучение и студентски борси ще се изпълняват на територията на другите страни-членки на ЕС, извън територията на Република България, както и извън държава членка, включително извън територията на Съюза, при условие че допринася за целите на процедурата⁶.</p> <p>Резултатите от изпълнението на процедурата следва да се ползват на територията на Република България.</p>
Начин на реализация	Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23/13.02.2023 г.
Бюджет до (в лева)	200 000 000 лева

⁶ Съгласно чл. 63, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ROP).

Съгласно чл. 58, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, „Допустими са разходи по проекти, които се осъществяват в рамките на програмния район на съответната програма по чл. 3, ал. 2 или когато се осъществяват извън него, при условие че допринасят за целите на програмата.“

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>Управляващият орган на ПО 2021-2027 може, при необходимост, да направи промени в посочения бюджет на операцията.</p> <p>Бюджетът на операцията ще се отчита от УО спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2⁷, като се има предвид, че без значение от това в кой район се осъществяват дейностите, те допринасят за целите на операцията като цяло⁸.</p> <p>Максимум 70 596 114 лв. от общия бюджет на операциите (преки и непреки разходи) ще бъдат отчетени към категория Регион в преход (Югозападен район). Останалите средства ще бъдат отчетени към категория По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p> <p>Отчитайки спецификите на операцията и факта, че в дейности по операцията може да бъдат включени студенти от цялата страна, независимо от териториалното местоположение на висшето училище, което изпълнява дейностите, при разпределянето на средствата по региони за планиране на ниво проектни предложения, всеки кандидат следва да разпредели общия бюджет на проектното предложение в съотношение 35,29% към категория Регион в преход и 64,71% към категория По-слабо развити региони.⁹</p>
<p>Основни права (Харта на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания)</p>	<p>В настоящата операция се зачитат основните права и се спазват принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета. С Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060) се въвежда хоризонталното отключващо условие за ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС. Въвежда се и хоризонтално отключващо условие за въвеждане и прилагане на</p>

⁷ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066.

⁸ На основание чл. 63, параграф 3, второ изречение от Регламент (ЕС) 2021/1060.

⁹ Съгласно чл. 63, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година, „За ЕСФ+ разходите, свързани с операции, могат да бъдат разпределени за някоя от категориите региони на програмата, при условие че операцията допринася за постигането на специфичните цели на програмата.“

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права на хората с увреждания при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС.</p> <p>Спазването на основните права и принципи на ЕС и Организацията на обединените нации (ООН) по настоящата операция е съгласно Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.</p> <p>На етап изпълнение на операцията, в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение ще се предвидят процедури, с цел гарантиране спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>С цел подпомагане на процеса по проверка на действията и документите за съответствие с основните права, в периода на изпълнение на операцията ще се прилага „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, в съответствие с описания в проектното предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p>
<p>Друго (ако е приложимо) необходимост, произтичаща от</p>	<p>Не е приложимо</p>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

спецификата на операцията	
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
<p>Допустими бенефициенти (водещи организации и партньори)</p>	<p>Конкретни бенефициенти водещи партньори са следните висши училища:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Софийски университет "Св. Климент Охридски"; ➤ Университет по архитектура, строителство и геодезия – София; ➤ Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" – София; ➤ Химикотехнологичен и металургичен университет – София; ➤ Университет по хранителни технологии – Пловдив; ➤ Технически университет – София; ➤ Аграрен университет – Пловдив; ➤ Тракийски университет - Стара Загора; ➤ Лесотехнически университет – София; ➤ Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив; ➤ Национална художествена академия – София; ➤ Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" – София; ➤ Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" – София; ➤ Висше военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" – Варна; ➤ Медицински университет – София; ➤ Медицински университет – Пловдив. <p>Конкретни бенефициенти - партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Всички висши училища в България, получили акредитация и създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование. ➤ Национално представителни организации на работодателите
<p>Изисквания бенефициентите (кандидати партньори) (ако е приложимо)</p>	<p>Конкретните бенефициенти – водещи партньори по операцията са определени въз основа на комплексните оценки за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда по професионални направления на всички висши училища в</p>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>България за последната академична година¹⁰ за приоритетни професионални направления¹¹, както и за професионални направления „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“. Висшето училище, което е с най-висока комплексна оценка по съответното професионално направление, е определено за конкретен бенефициент – водещ партньор по професионалното направление¹².</p> <p>Партньорите висши училища следва да са създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование и към датата на подписване на декларацията за партньорство да имат институционална акредитация.</p> <p>Проверки за наличието на институционална акредитация ще се извършват от УО на етап оценка на проектно предложение, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.</p> <p>Партньорите Национално представителни организации на работодателите трябва към датата на подписване на декларацията за партньорство да бъдат признати с Решение на Министерски съвет за представителна организация (чл. 36 от Кодекса на труда).</p> <p>Проверки за валидността на Решението на Министерски съвет за признаването на представителната организация ще се извършват от УО на етап оценка на проектно предложение, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.</p> <p>Партньорството с поне едно висше училище е задължително!</p> <p>Конкретният бенефициент – водещ партньор за съответното професионално направление трябва да включи като партньор поне едно висше училище от същото професионално направление или от друго професионално направление, съобразно спецификата на планираните дейности.</p> <p>Максималният брой на висши училища, които може да бъдат включени в едно проектно предложение, е 3 висши училища – водещ партньор и партньори.</p> <p>Конкретният бенефициент – водещ партньор трябва да участва в изпълнението на всички дейности, планирани в проектното предложение, като може да планира разходване на не по-малко от 50 % и не повече от 70% от максималния размер на финансирането за проектно предложение.</p>
--	---

¹⁰ Определени от МОН в съответствие с ПМС № 328 от 30.11.2015 г. за приоритетни професионални направления и за професионални направления „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“.

¹¹ Съгласно Постановление № 64 от 25 март 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на списък на приоритетните професионални направления и на списък на защитените специалности

¹² Списъкът с конкретните бенефициенти по професионални направления е приложен към Методологията и критериите за подбор на операция (Приложение 1).

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<p>Планираните дейности в проектните предложения по операцията следва да са обосновани въз основа на конкретни потребности на участващите висши училища и да водят до постигането на конкретни резултати съобразно спецификата на планираните дейности.</p> <p>В периода на изпълнение на проектите, всяко участващо висше училище трябва да постигне и следните хоризонтални резултати за професионалните направления, които са включени в проектните предложения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разширяване на бакалавърски и магистърски учебни програми с компетентностни профили; • Поне 50% от оценките на студентите да се формират от текущо оценяване; • Създаване и прилагане на система за текущо възлагане на задачи за самостоятелна подготовка на студентите. <p>Когато даден конкретен бенефициент упражнява и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки за тяхната икономическа дейност. Съотношението на двата вида дейности (стопански и нестопански) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено.</p> <p>Конкретните бенефициенти следва да опишат в своите проектни предложения Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания по проекта. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на конкретните бенефициенти – водещ партньор и партньори в рамките на цялостното изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.¹³ и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания от органите</p>
--	---

¹³ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. ¹⁴
Допустими дейности	<p>Дейност 1. Прилагане на съвременни и гъвкави методи на кандидатстване, преподаване и оценяване и споделяне на ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разработване на среда за дистанционно кандидатстване; • Разработване на ресурси за дистанционно обучение, с интерактивен достъп и виртуални аудитории, вкл. и на чужд език; • Подготовката на дистанционни курсове (MOOCs) с отворен достъп от български преподаватели на английски език; • Разработване на нови ресурси за обучение на студенти; • Подготовка на нови курсове, вкл. за интердисциплинарно обучение на студенти и разширяване на бакалавърски и магистърски учебни програми с компетентностни профили; • Закупуване на оборудване за дигитализация на образователния процес; • Привличане на специалисти с богат практически опит като преподаватели във висши училища; • Подкрепа за участие на млади преподаватели в специализации и международни форуми; • Организиране на и участие в междууниверситетски национални и международни конференции и семинари за представяне на нови методи за обучение; • Съвместно използване на материални ресурси (учебни лаборатории, обучителни бази, общежития и др.) от две и повече висши училища; • Споделено ползване на преподаватели; • Допълнителни спортни дейности за студенти в и извън академичната среда; • Менторска подкрепа от студенти за студенти; • Създаване и прилагане на системи за оценка и контрол на качеството в обучението на студенти.

¹⁴ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

Дейност 2. Допълнителни обучения на студенти, за развитие на:

- когнитивни (вкл. аналитични и дигитални) и некогнитивни (вкл. социални и емоционални) компетентности;
- ключови компетентности за учене през целия живот, компетентност по чужди езици, граждански и социални компетентности, общи цифрови компетентности;
- функционални компетентности;
- умения по нови дигитални технологии, алгоритмично мислене и решаване на алгоритмични проблеми;
- умения за работа в мултикултурна и многоезикова среда на студенти;
- проектнобазирано обучение, решаване на практически задачи и казуси, критичен анализ по даден проблем, клубове за дебатиране и др.

Дейност 3. Обучение на преподаватели за:

- прилагане на интердисциплинарно обучение на студенти;
- умения за обработка на информация, визуална грамотност, решаване на проблеми и мислене на по-високо ниво;
- усвояване на базови и допълнителни технологии за преподаване;
- за работа в мултикултурна и многоезикова среда;
- подготовка на компетентностно базирани изпитни материали.

Дейност 4. Обучение на служители на администрацията на ВУ за работа в мултикултурна и многоезикова среда;

Дейност 5. Мобилност на студенти и преподаватели

- Изходяща мобилност на студенти в чуждестранни ВУ с признаване на кредити, вкл. подпомагане на студентите при избор на курсове и програми преди началото на мобилността;
- Изходяща мобилност на преподаватели;
- Входяща мобилност на преподаватели.

Дейност 6. Популяризиране на българските висши училища

- Студентски борси в чужбина;

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

	<ul style="list-style-type: none"> • Информационни събития от студенти за ученици (дни на отворените врати). <p>Всяко проектно предложение трябва да включва и непреки дейности за организация и управление, за видимост, прозрачност и комуникация.</p> <p>Не е задължително проектното предложение да включва всички дейности. В зависимост от нуждите, дадено проектно предложение може да включи една или повече под-дейности и дейности.</p>
Допустими целеви групи (крайни бенефициенти)	Студенти, преподаватели, вкл. Млади преподаватели (до 34 г. вкл.), практики от бизнеса, администрацията и науката
Минимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	2 500 000 лева
Максимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	5 000 000 лева
Съфинансиране от страна на бенефициента (ако е приложимо)	Не се изисква
Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавните помощи (ако е приложимо)	В Условиата за кандидатстване по процедурата ще бъде описан и обоснован приложимият режим на държавни помощи със съответните изисквания съгласно действащата нормативна уредба и Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, след предварително съгласуване на документацията с Министерство на финансите по надлежния ред.
Допустими разходи	<p>Допустимите разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, ЗУСЕФСУ, ПМС № 86/01.06.2023 г., правилата на ПО 2021-2027 и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията.</p> <p>Финансирането на дейностите по настоящата операция е по реда на чл. 53, параграф 1, буква д) на Регламент (ЕС) № 2021/1060 и се предоставя под формите, посочени в чл. 53, параграф 1 букви а) – г) на същия Регламент. За целта УО на ПО 2021-2027 разработва таблица на единичните разходи и еднократните суми, и прилага финансиране чрез единна ставка, определени в съответствие с чл. 53, параграф 3 на Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p>

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

Процент на прилагано „допълващо финансиране“ (ако е приложимо) съгл. Чл. 25 от Регламент 2021/1060	Не е приложимо																		
Друго (ако е приложимо) при необходимост, произтичащо от спецификата на операцията	Не е приложимо																		
3.ИНДИКАТОРИ																			
За изпълнение/ краен продукт	<p>Общи индикатори за изпълнение:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЕЕС010 Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) – 37 642 <table border="1"> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>11 669</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>25 973</td></tr> </table> ЕЕС011 Участници с висше образование (ISCED 5 до 8) – 5 438 <table border="1"> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>1 686</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>3 752</td></tr> </table> ЕЕС015 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 753 <table border="1"> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>233</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>520</td></tr> </table> 	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	11 669	в По-слабо развитите региони	25 973	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	1 686	в По-слабо развитите региони	3 752	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	233	в По-слабо развитите региони	520
от които	Целева стойност																		
в Регион в преход (ЮЗР)	11 669																		
в По-слабо развитите региони	25 973																		
от които	Целева стойност																		
в Регион в преход (ЮЗР)	1 686																		
в По-слабо развитите региони	3 752																		
от които	Целева стойност																		
в Регион в преход (ЮЗР)	233																		
в По-слабо развитите региони	520																		

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

За резултат	<p>Общ индикатор за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЕЕСR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация – 9 121 <table border="1" data-bbox="671 389 1270 631"> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>2 828</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>6 293</td></tr> </table> <p>Специфичен индикатор за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> SRI 3.3. Участници, които остават в образование – 33 877 <table border="1" data-bbox="671 741 1270 983"> <tr> <th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr> <tr> <td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>10 502</td></tr> <tr> <td>в По-слабо развитите региони</td><td>23 375</td></tr> </table>	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	2 828	в По-слабо развитите региони	6 293	от които	Целева стойност	в Регион в преход (ЮЗР)	10 502	в По-слабо развитите региони	23 375
от които	Целева стойност												
в Регион в преход (ЮЗР)	2 828												
в По-слабо развитите региони	6 293												
от които	Целева стойност												
в Регион в преход (ЮЗР)	10 502												
в По-слабо развитите региони	23 375												
4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН													
Наименование	Изпълнителна агенция „Програма за образование“												

КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „РАЗВИТИЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТНО БАЗИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, СЪТРУДНИЧЕСТВОТО И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА“

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ и Глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел II „Оценяване при директно предоставяне“ от ПМС № 23/2023 г.

Оценката на проектното предложение се извършва от Управляващия орган на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист, който включва всички приложими критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на Конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

ТАБЛИЦА ЗА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
<p>1. Кандидатът е висше училище, определено за конкретен бенефициент за професионалното направление, към което е насочено проектното предложение.</p> <p><i>Проверката на конкретните бенефициенти по професионални направления се осъществява съгласно Приложение VII към Условиата за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>2. Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.</p>	☐	☐	
<p>3. Представена е Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.</p> <p><i>Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.</i></p>	☐	☐	☐
<p>4. Представена е Декларация на кандидата/партньора, попълнена по образец (Приложение I към Условиата за кандидатстване).</p>	☐	☐	
<p>5. Представена е Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение II към Условиата за кандидатстване).</p>	☐	☐	
<p>6. Представени са Автобиографии на членовете на основния екип за организация и управление на проекта, попълнени по образец (Приложение III към Условиата за кандидатстване).</p> <p><i>Основният екип за организация и управление на проекта включва ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист).</i></p>	☐	☐	
<p>7. Представена е Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (Приложение IV към Условиата за кандидатстване) (ако е приложимо).</p>	☐	☐	☐

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

Прилага се, в случай че в проектното предложение са включени партньори – национално представителни организации на работодателите.			
8. Партньорите са допустими, съгласно т. 12 от Условиата за кандидатстване.	☐	☐	
9. Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта. <i>Счита се, че кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта, когато участва в изпълнението на всички дейности и е предвидено той да разходва не по-малко от 50% и не повече от 70% от общата стойност на проектното предложение.</i>	☐	☐	
10. . Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно т. 5 от Условиата за кандидатстване.	☐	☐	
11. Заявената безвъзмездна финансова помощ е в рамките на минималния и максимален размер, определен в т. 9 от Условиата за кандидатстване.	☐	☐	
12. Проектното предложение съдържа допустими дейности съгласно т. 13 от Условиата за кандидатстване и не съдържа недопустими дейности. <i>В случай че проектното предложение съдържа една или повече недопустими дейности, тези дейности, както и предвидените разходи за тях, следва да бъдат отстранени.</i>	☐	☐	
13. Дейностите по проекта НЕ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от конкретния бенефициент или не. <i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение I към Условиата за кандидатстване.</i>	☐	☐	
14. Кандидатът е декларирал във Формуляра за кандидатстване, че в хода на реализиране на дейностите по проектното предложение ще извърши необходимите дейности за организация и управление, за видимост, прозрачност и комуникация.	☐	☐	
15. В проектното предложение са заложени стойности на релевантните индикатори за изпълнение и за резултат, и те са количествено определени с положителна целева стойност, различна от 0.	☐	☐	

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

<p>16. Представен е план за постигане на следните резултати за включените в проектното предложение професионални направления:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разширяване на бакалавърски и магистърски учебни програми с компетентностни профили; • Поне 50% от оценките на студентите да се формират от текущо оценяване; • Създаване и прилагане на система за текущо възлагане на задачи за самостоятелна подготовка на студентите. 	☐	☐	
<p>17. Административен капацитет: Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, в случай че всеки от предложените експерти в основния екип за организация и управление, за които са приложени автобиографии, притежава минимум образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти, а останалите членове на основния екип имат най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти. <i>Проверката се извършва на база представени автобиографии от всеки от членовете на екипа за организация и управление.</i></p>	☐	☐	
<p>18. Кандидатът и партньорите разполагат с необходимите финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост. <i>Счита се, че кандидатът и партньорите разполагат с финансов капацитет, в случай че техният оборот с натрупване през последните три приключили финансови години преди датата на кандидатстване е поне 30 % от стойността на исканото финансиране по проекта.</i> <i>Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване, секция „Допълнителна информация“, необходима за оценка на проектното предложение, поле „Устойчивост“, начините, чрез които той и партньорите ще осигурят възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта, и е посочил потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.</i></p>	☐	☐	
<p>19. Формулирани са конкретни и реалистични цели на проекта, които съответстват на целите на процедурата.</p>	☐	☐	

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

20. Налице е връзка между целите, предвидените дейности и резултатите по проекта.	☐	☐	
21. Дейностите са описани детайлно, включително начините за изпълнението им и техните резултати.	☐	☐	
22. Предвидените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и за резултат по процедурата. <i>Информацията се проверява в секция „Бюджет“, секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“ и секция „Индикатори“ на Формуляра за кандидатстване.</i>	☐	☐	
23. Представена е логическа матрица, в която е обоснована необходимостта от изпълнението на проекта и съдържа информация за: - идентифицираните предизвикателства, които се планира да бъдат преодолени с изпълнението на проектното предложение, вкл. мерките за тяхното преодоляване и очакваният ефект от преодоляването на идентифицираните предизвикателства; - обосновка за включване на дейностите в проектното предложение; - методите за идентифициране на целевите групи, техните конкретни нужди и проблеми и очакваният ефект от изпълнението на планираните дейности върху целевите групи, обхванати в проектното предложение; - разпределението на дейностите между кандидата и партньорите, включително обосновка за конкретното разпределение; - конкретни резултати, които участващите висши училища планират да постигнат в резултат на изпълнението на дейностите.	☐	☐	
24. Планът за действие предвижда балансирано разпределение на дейностите във времето (с възможност за паралелно изпълнение съобразно идентифицираните нужди).	☐	☐	
25. Проектното предложение допринася за реализиране на хоризонталните принципи на Програма „Образование“ 2021-2027 (устойчиво развитие; вкл. принос към зелени умения и работни места и „зелена“ икономика; принос към развитие на цифрови умения и работни места; равни възможности и недопускане на дискриминация; равенство между половете) и прилагането на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. <i>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване поле, „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и</i>	☐	☐	

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“.			
<p>26. Демаркация и допълняемост:</p> <p>Кандидатът е посочил по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо други проекти по Програма „Образование“ или други програми. Посочено е и по-каков начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с други проекти и програми.</p> <p><i>Информацията е представена в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Демаркация и допълняемост“.</i></p>	☐	☐	
<p>27. Налице е съответствие и логическа връзка между планираните дейности и разходи. Предвидените разходи са необходими за изпълнение на дейностите по проекта и за постигане на заложените индикатори.</p> <p><i>Информацията се проверява в секция „Бюджет“, секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“, секция „Индикатори“.</i></p>	☐	☐	
<p>28. Всички заложен по проекта разходи са допустими съгласно т. 14 от Условията за кандидатстване и съответстват на планираните дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа недопустими разходи, тези разходи следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>29. Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени (ако е приложимо) и/или заложените ограничения на разходите по процедурата са спазени при формиране на бюджета. Спазени са размерите на единичните разходи/еднократните суми по процедурата. Разходите не се дублират.</p>	☐	☐	
<p>30. Общият размер на помощта в режим „de minimis“, предоставяна по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не надхвърля 300 000 EUR или 586 749 лв. за период от три години.</p> <p><i>Проверява се чрез декларация – Приложение IV към Условията за кандидатстване.</i></p> <p><i>Проверява се за партньор-национално представителна организация на работодателите, по отношение на всички разходи за дейностите, които този партньор ще изпълнява по проекта.</i></p>	☐	☐	

КН.ПО.3.5.5.290425 – проект

31. Бюджетът на проектното предложение е планиран в съотношение 35,29% към категория Регион в преход и 64,71% към категория По-слабо развити региони.	☐	☐	
--	--------------------------	--------------------------	--